

Nr 46.

Ankom till riksdagens kansli den 15 juni 1944 kl. 3 em.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, m. m., utom i vad propositionen avser stämpelavgiften för expeditioner från civilförsvarsstyrelsen.

I en den 12 maj 1944 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 267, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

1) F ö r s l a g

till

förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Härigenom förordnas, att 1, 3, 7 och 40 §§ förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

1 §.

I fråga om stämpel till expeditionerna hänföras statsmyndigheterna till följande avdelningar:

Fjärde avdelningen.

Rikets hovrätter; — — — flygförvaltningen; civilförsvarsstyrelsen; lotsstyrelsen; — — — socialstyrelsen; utlänningskommissionen; pensionsstyrelsen; — — — skogsstyrelsen.

¹ Senaste lydelse, se beträffande 1 § 1928:317 (där förordningen i dess helhet är återgiven), 1943:423 och 1944:88; beträffande 3 och 7 §§ 1928:317, 1930:243, 1931:169, 1932:285, 1933:378, 1934:327, 1935:310; 1936:330, 1937:511 och 942, 1938:323, 1939:330, 1940:389, 1941:115, 1942:462, 1943:72, 149 och 423 ävensom 1944:88 samt beträffande 40 § 1928:317.

3 §.

I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 7 § nämnda undantag och med iakttagande av vad i 4 § stadgas om inteckningskontrollstämpel, denna tariff:

	1		2		3		4		5	
	Avd.		Avd.		Avd.		Avd.		Avd.	
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Patentbrev					/ritt					

7 §.

Från stämpelavgift enligt detta kap. är kronan befriad.

Dessutom äro från stämpelavgift enligt detta kap. befriade:
akademier och — — — överförmyndare.

Frihet från stämpel enligt detta kap. — dock icke med avseende å avskrift och bevis, som på begäran utfärdas till annan än part — äger jämväl rum i ärenden rörande ogiltighetsförklaring — — — moderskapsunderstöd; i ärenden, som avses i lagen om sterilisering eller lagen om kastrering; i ärenden, som avses i 4 § andra stycket — — — inom yrkesinspektionen.

Konungen äger — — — utländska hamnar.

40 §.

Stämpelförsäljare, som — — — osålda stämplat.

Varje år — — — hållna inventeringar.

Jämväl å — — — äga rum.

Stämplat till expeditioner, vilka hos stämpelförsäljaren kvarligga outlösta eller enligt kvitto av vederbörande förämningsman eller postverket utsänts för indrivning eller mot postförskott och ännu icke äro utlösta, må i den i första stycket omnämnda uppgift och i inventeringsinstrument särskilt upptagas såsom stämplat till outlösta expeditioner.

Förteckning för — — — i länet.

Denna förordning träder i kraft i vad den avser ändring i 3 § den 1 januari 1945 samt i övrigt den 1 juli 1944. Den, som jämlikt före den 1 januari 1945 gällande bestämmelser erlagt föreskriven avgift till stämpel å patentbrev, som utfärdas efter nämnda dag, äger ej återfå avgiften.

2) F ö r s l a g

till

förordning om ändrad lydelse av 19 § förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Häri genom förordnas, att 19 § förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper¹ skall hava följande ändrade lydelse.

19 §.

Beträffande restitution samt uppbörd och redovisning för överlåtelsestämpel skall i tillämpliga delar iakttagas vad som finnes föreskrivet i 21 samt 43—45 §§ förordningen angående stämpelavgiften.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall äga tillämpning jämväl beträffande stämpelavgift, som dessförinnan erlagts.

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bland annat följande.

1. Stämpelavgiften hos civilförvarsstyrelsen.

I fråga om stämpel till expeditionerna hänföras statsmyndigheterna enligt 1 § stämpelförordningen till fem olika avdelningar. Alla statsmyndigheter, som icke särskilt angivits under någon av dessa avdelningar, äro att hänföra till första avdelningen.

I proposition nr 268 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag till bl. a. civilförvarslag. Däri förutsättes inrättandet av en ny central myndighet, civilförvarsstyrelsen, vilken från och med den 1 juli 1944 skall under Konungen utöva den centrala ledningen av civilförsvaret. Då centrala myndigheter och institutioner i fråga om stämpel till sina expeditioner i allmänhet tillhöra fjärde avdelningen i 1 § stämpelförordningen har departementschefen föreslagit, att civilförvarsstyrelsen hänföres till nämnda avdelning.

¹ Senaste lydelse av 19 § se 1914:384.

2. Stämpelavgiften hos utlänningskommissionen.

På hemställan av chefen för socialdepartementet har Kungl. Maj:t den 14 april 1944 beslutat att till riksdagen avlåta proposition (nr 254) angående den centrala organisationen för utlänningskontrollen, därvid Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen anvisa anslag till ett provisoriskt fristående organ för vissa utlänningsärendens handläggning, benämnt utlänningskommissionen. Till kommissionen skall enligt förslaget överflyttas handläggningen av de i utlänningslagen och därtill hörande författningar avsedda ärenden, som för närvarande ankomma på socialstyrelsen, samt, med visst undantag, dylika ärenden, som nu handläggas av utrikesdepartementets expedition för utländska passärenden. Den nya organisationen är avsedd att träda i kraft den 1 juli 1944.

Då stämpelavgift hos utlänningskommissionen torde böra utgå efter samma grunder som hos socialstyrelsen, har departementschefen förorddat, att kommissionen upptages i fjärde avdelningen av 1 § stämpelförordningen.

3. Stämpelfrihet för patentbrev.

Enligt 3 § stämpelförordningen skall patentbrev förses med stämpel till ett belopp av tio kronor.

I 7 § förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent föreskrives, att den som söker patent skall inom viss tid till patentmyndigheten inbetala en avgift (utfärdningsavgift) av femtio kronor ävensom till stämpel å patentbrevet tio kronor. I händelse patent ej varder meddelat, återbetalas erlagda avgifter.

Enligt det förslag till ändring i patentförordningen, som genom proposition nr 176 förelagts innevarande års riksdag, skall stämpelavgiften inbegripas i utfärdningsavgiften, vilken i samband därmed höjts till sextio kronor. Ändringarna föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1945.

I enlighet därmed har föreslagits, att bestämmelsen i stämpelförordningen om stämpel å patentbrev upphäves från och med den 1 januari 1945.

4. Stämpelfrihet i ärenden enligt lagarna om sterilisering och kastrering.

I samband med antagandet av lagen den 18 maj 1934 om sterilisering av vissa sinnessjuka, sinnesslöa eller andra som lida av rubbad själsverksamhet infördes i 7 § stämpelförordningen föreskrift om frihet från stämpel i ärenden, som avsågos i nämnda lag. 1934 års lag har sedermera ersatts av lagen den 23 maj 1941 om sterilisering. Enligt sistnämnda lag kan tillstånd till sterilisering erhållas även i andra fall än enligt tidigare gällande lag. Då det torde få anses ligga i statens intresse att underlätta sterilisering, när sådan över-

huvud taget är tillåten, har departementschefen föreslagit stämpelfrihet i alla ärenden, som avses i lagen om sterilisering.

Vid innevarande års riksdag har genomförts en lagstiftning om kastrering. Enligt den i ämnet den 24 mars 1944, nr 133, utfärdade lagen, vilken träder i kraft den 1 juli 1944, gäller såsom huvudregel, att kastrering kräver tillstånd av medicinalstyrelsen. Om sådant tillstånd söktes av enskild person, skulle styrelsens resolution i ärendet enligt stämpelförordningens nuvarande innehåll komma att försees med stämpel av 20 kronor för första arket samt 4 kronor för varje följande ark.

Då det jämväl beträffande kastrering är ett allmänt intresse att underlätta åtgärdens företagande, när erforderliga indikationer föreligga, har sådan ändring föreslagits i 7 § stämpelförordningen, att expeditioner i ärenden enligt lagen om kastrering icke skola stämpelbeläggas.

5. Ändring av stämpelförordningen i fråga om stämpelmedlens redovisning.

Jämlikt 40 § stämpelförordningen gäller för närvarande, att i kvartalsuppgift och inventeringsinstrument må såsom stämplor till outlösta expeditioner särskilt upptagas stämplor till expeditioner, vilka enligt kvitto av vederbörande förrättningsman utsänts för indrivning och ännu icke utlösts.

Det är enligt departementschefens åsikt att förmoda att med anledning av cirkuläret den 5 november 1943 (nr 772) till statliga och kommunala myndigheter om postverkets anlitande för delgivning av myndigheters beslut m. m. indrivning av stämpelavgifter för outlösta expeditioner i betydande utsträckning kommer att ske genom postförskotts försändelser.

Till följd därav har föreslagits den ändringen i 40 § stämpelförordningen, att såsom stämplor till outlösta expeditioner särskilt få upptagas stämplor till expeditioner, vilka genom postverket utsänts för indrivning.

6. Restitution av stämpelavgift, som erlagts jämlikt förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Enligt förordningen den 6 november 1908 har stämpelbelägningen vid köp och byte av fondpapper överlämnats åt den stämpelpliktiges egen åtgärd. Detta innebär, att den enskilde, om han beräknar stämpeln för högt, lider ekonomisk förlust. Med tanke härpå har genom förordning den 22 juni 1911 (nr 51 s. 4) skapats möjlighet att på förhand inhämta besked av statskontoret om stämpelpliktens omfattning. Enligt samma förordning äger sökande begära restitution av för mycket erlagd stämpelavgift.

Uttryckliga bestämmelser härom saknas emellertid i fondstämpelförordningen. Departementschefen har därför föreslagit, att i 19 § fondstämpelför-

ordningen intages en direkt hänvisning till bestämmelserna om restitution i förordningen angående stämpelavgiften.

Utskottet.

De i förevarande proposition framlagda förslagen avse vissa ändringar i stämpelförordningen och fondstämpelförordningen. Ändringarna i stämpelförordningen innebära i huvudsak följande.

I fjärde avdelningen av 1 § ha införts dels utlänningskommissionen, som enligt förslag i propositionen nr 254 till innevarande års riksdag angående den centrala organisationen för utlänningskontrollen skall från socialstyrelsen provisoriskt övertaga den centrala handläggningen av utlänningsärendena, dels ock civilförsvarsstyrelsen, vilken enligt förslag i propositionen nr 268 till samma riksdag med förslag till civilförsvarslag m. m. skall utöva den centrala ledningen av civilförsvaret. Förstnämnda proposition, som hänvisats till statsutskottet, har på hemställan av samma utskott i utlåtande nr 162 bifallits av riksdagen. Den sistnämnda propositionen, vilken hänvisats till andra särskilda utskottet, är för närvarande föremål för behandling inom nämnda utskott.

Enligt den hittillsvarande lydelsen av 7 § i 1884 års förordning angående patent skall den, som söker patent, inom viss tid till patentmyndigheten inbetala en avgift (utfärdningsavgift) av 50 kronor ävensom till stämpel å patentbrevet 10 kronor. I överensstämmelse härmed skall enligt den i 3 § stämpelförordningen intagna tariffen patentbrev förses med stämpel av 10 kronor. Sedan i proposition nr 176 till innevarande års riksdag med förslag till ändring i patentförordningen föreslagits, att stämpelavgiften skall inbegripas i utfärdningsavgiften, vilken i samband därmed höjts till 60 kronor, har i den nu föreliggande propositionen nr 267 föreslagits införande av stämpelfrihet för patentbrev. Propositionen nr 176, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av första lagutskottet, har på hemställan av samma utskott i utlåtande nr 46 i det hänseende, varom nu är fråga, bifallits av riksdagen.

Övriga ändringar i stämpelförordningen avse dels stämpelfrihet i ärenden enligt lagarna om sterilisering och kastrering dels ock stämpelmedlens redovisning.

Den föreslagna ändringen i 19 § fondstämpelförordningen innebär, att i nämnda paragraf införes en hänvisning till 21 § stämpelförordningen, vari bestämmelser finnas om restitution av stämpelavgift.

De föreslagna ändringarna i stämpelförordningen äro avsedda att träda i kraft, beträffande stämpelfriheten för patentbrev den 1 januari 1945 och i fråga om övriga ändringar den 1 juli 1944. Den föreslagna ändringen i fondstämpelförordningen är avsedd att träda i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Vissa av de i förevarande proposition föreslagna författningsändringarna äro sålunda avsedda att träda i kraft redan den 1 juli 1944. Enligt vad utskottet inhämtat kan emellertid utskottsbehandlingen av ovanberörda proposition nr 268 med förslag till civilförsvarslag m. m. icke förväntas bli

avslutad å sådan tid, att beslut av riksdagen kan antagas föreligga före nämnda tidpunkt. Då utskottet sålunda icke för närvarande kan taga ställning till den nu föreliggande propositionen, i vad densamma avser införande i fjärde avdelningen av 1 § stämpelförordningen av civilförsvarsstyrelsen, ser sig utskottet nödsakat att i detta betänkande yttra sig allenast över de i propositionen i övrigt framlagda förslagen samt att senare under riksdagen avgiva betänkande i anledning av propositionen i förstnämnda del.

Vad angår de i propositionen framlagda förslagen, såvitt desamma av utskottet upptagits till behandling i detta sammanhang, tillstyrker utskottet de föreslagna författningsändringarna. Sedan utskottet inhämtat, att utlänningskommissionen kommer att benämnas »statens utlänningskommission», har utskottet emellertid i författningstexten infört denna benämning.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet

A) anmäla, att utskottet senare under riksdagen kommer att avgiva betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 267, i vad densamma avser stämpelavgift för expeditioner från civilförsvarsstyrelsen; samt

B) hemställa, att riksdagen måtte, med förklarande att riksdagen med viss formell jämkning bifallit de i Kungl. Maj:ts förevarande proposition i övrigt framlagda förslagen, antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, varvid 1 § skall hava ändrad lydelse på sätt nedan angives.

1 §.

I fråga om stämpel till expeditionerna hänföras statsmyndigheterna till följande avdelningar:

Fjärde avdelningen.

Rikets hovrätter; — — — socialstyrelsen; statens utlänningskommission; pensionsstyrelsen; — — — skogsstyrelsen.

2) förordning om ändrad lydelse av 19 § förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Stockholm den 15 juni 1944.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bårg, Elon Andersson, Wahlmark, Sjödahl, friherre De Geer, Ekman, Velander, Björkman* och *Robert Berg*; samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Hagberg* i Malmö, *Hammarlund, Olsson* i Gävle, *Orgård, Sandberg, Falk, Lundell, Olofsson* i Höganäs och *Ohlsson* i Kastlösa.